

Adolygiad o Gronfeydd

Yn dilyn adolygiad o'r cronfeydd, argymhellir y dylid gweithredu ar y trosglwyddiadau canlynol yn ymwneud â'r premiwm treth cyngor:

Cronfa	Swm i'w drosglwyddo £'000
Symud o:	
Cronfa Cefnogi'r Strategaeth Ariannol y Cyngor	(2,089)
Symud i:	
Cronfa Premiwm Treth Cyngor	2,089
Cyfanswm	0

Dyraniad ychwanegol Premiwm Treth Cyngor ar gyfer 2024/25

Yn ystod 2024/25 daeth yn amlwg fod effeithiau y newidiadau ar drothwyon gosod tai hunan lety (cynyddu o 70 i 182 diwrnod) wedi arwain at eiddo yn symud rhwng dosbarthiadau treth (annomestig i ddomestig). Mae hynny wedi cael effaith ar y rhagamcanion incwm y disgwyliid eu casglu drwy'r premiwm.

Mae tanwariant ar dreth cyngor ar gyfer 2024/25 wedi ei roi yn Cronfa Cefnogi'r Strategaeth Ariannol y Cyngor yn ystod 2024/25 ac wrth gau y cyfrifon am y flwyddyn ariannol. Felly, mae'n amserol erbyn hyn i gynnal adolygiad pellach o incwm treth cyngor a'r premiwm sydd yn deillio o'r dreth ar ail gartrefi ac eiddo gwag ar gyfer 2024/25.

Mae cyfanswm gwerth biliau treth cyngor ynghyd â'r incwm a dderbyniwyd ar gyfer y gwahanol fathau o gyfrifon wedi eu hystyried.

1. Cefndir

Daeth y premiwm i rym yng Ngwynedd yn 2018/19 ar gyfradd o 50%, yna cafodd y gyfradd ei chodi i 100% yn 2021/22, ac yna i 150% o 2023/24 ymlaen, ar gyfer yr elfen ail gartrefi yn unig.

2 Chwyddiant

Mae £6 miliwn yn flynyddol – heb ei gynyddu â chwyddiant – wedi ei ddyrannu tuag at y Cynllun Gweithredu Tai ers 2021/22. Mae £3 miliwn wedi ei ddyrannu i'r maes digartrefedd ers 2023/24, ond mae'r swm yma wedi bod yn derbyn chwyddiant yn flynyddol.

Byddai ychwanegu chwyddiant tuag at y £6miliwn i gyd-fynd â chyfraddau cynnydd treth cyngor fel a ganlyn:

Tabl A: Chwyddiant yn seiliedig ar gynnydd Treth Cyngor ers 2022/23

	2021/22 £	2022/23 £	2023/24 £	2024/25 £
Cronfa Premiwm				
Swm i Gronfa	6,000,000	6,000,000	6,177,000	6,482,760
Chwyddiant Treth Cyngor %		2.95%	4.95%	9.54%
Chwyddiant Treth Cyngor £		177,000	305,760	618,460
Cyfanswm	6,000,000	6,177,000	6,482,760	7,101,220
Gwerth Chwyddiant (cronnus)		177,000	482,760	1,101,220

Felly mae gwerth y £6 miliwn wedi codi i £7,101,220 ar gyfer 2024/25, sef cynnydd o **£1,101,220**.

Yn ychwanegol i'r uchod, er mwyn sicrhau fod y chwyddiant priodol hefyd yn cael ei ddyrannu ar gyfer 2022/23 a 2023/24, awgrymir fod symiau un tro yn cael eu dyrannu am y ddwy flynedd flaenorol, sef:

2022/23 - £177,000

2023/24 - £482,760

Cyfanswm - £659,760

Felly cyfanswm chwyddiant o £1,760,980 o ystyried yr holl elfennau.

3 Gweddill y swm i'w ddyrannu

Wedi ystyried yr ymrwymadau presennol a dyrannu chwyddiant o £1,760,980 ychwanegol i'r £6m tuag at y Cynllun Gweithredu Tai, byddai ariannu bidiau gwerth £893,150 i'r maes Digartrefedd sydd eisoes wedi eu cymeradwyo ac sy'n cael eu hariannu o refeniw sylfaenol yn rhyddhau arian refeniw i gefnogi gosod cyllideb 2026/27 a chynnig peth gwarchodaeth i dreth cyngor.

Byddai hyn yn gadael gweddill o £328,400, gyda'i ddefnydd i'w ystyried gan y Cabinet yn Ionawr 2026.

Tabl B: Incwm y Premiwm a'r Ymrwymadau

	£
Premiwm Treth sydd wedi ei gasglu	12,582,600
Ymrwymadau Presennol	
£6 miliwn	6,000,000
£3 miliwn + chwyddiant	3,207,230
Ariannu Swyddi Trethi	53,190
Ariannu Swyddi Tai	155,570
Swydd Cyfrifeg newydd	55,550
Swyddi Trethi newydd	128,530
Cyfanswm Ymrwymadau	9,600,070
 Gweddill yn dilyn ymrwymadau presennol	 2,982,530
 <i>Chwyddiant 2024/25</i>	 <i>1,101,220</i>
<i>Chwyddiant 2023/24</i>	<i>482,760</i>
<i>Chwyddiant 2022/23</i>	<i>177,000</i>
Cyfanswm Chwyddiant	1,760,980
Gweddill ar ôl neilltuo chwyddiant	1,221,550
 Bidiau Parhaol eisoes wedi eu dyrannu i'r maes, nad ydynt yn cael eu hariannu o'r Premiwm ar hyn o bryd	
Gwasanaeth Digartrefedd	57,560
Llety Dros Dro	308,880
Llety Dros Dro	412,150
Cynyddu Capasiti Uned Digartrefedd Atebion Tai	114,560
	893,150
 Gweddill i'r drosglwyddo i Gronfa Premiwm Treth Cyngor	 328,400

4 Argymhelliad

Trosglwyddo £2,089,380 sef:

- £1,760,980 perthnasol i chwyddiant
- £328,400 sef y gweddill ar ôl o Breimiwm 2024/25

o Cronfa Cefnogi Strategaeth Ariannol y Cyngor i Gronfa Premiwm Treth Cyngor.

Bydd y defnydd o'r adnodd ychwanegol yn cael ei ystyried gan y Cabinet.